

RESULTATEN VAN HET URBAAN MEZENPROJECT VOOR HET BROEDSEIZOEN 2023

Sedert 2016 loopt er, in een samenwerking tussen ABLLO-vzw en Groep Terrec UGent, een mezenproject met nestkasten bij particulieren in verschillende steden en gemeenten: Gent, Sint-Niklaas, Kruibeke, Dendermonde en een controlebos in Zwijnaarde. In die steden werden verschillende biodiversiteitszones opgetekend:

Red (R): Met een biodiversiteit die lager is dan 33%

Yellow (Y): Met een biodiversiteit tussen 33 en 66%

Green (G): Met een biodiversiteit hoger dan 66%

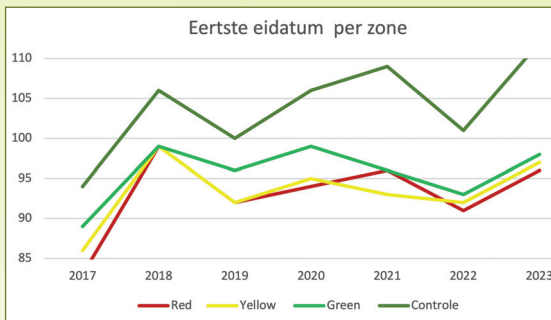
Controle: Een meer dan 120 jaar oud beukenbos waar 193 nestkasten hangen sedert 1964

Op het ogenblik dat dit Groene Waasland verschijnt zijn er zeker in de urbane regio's al jongen. Toch wil ik nog even ingaan op het broedseizoen 2023 dat ik door verschillende omstandigheden pas laat heb kunnen uitwerken.

Voor 2024 verwachten we eerder een vroeg broedseizoen maar zeker weten we het niet in deze tijd van klimaatverandering. Op basis van de soms abnormaal hoge temperaturen krijgen mezen maar ook andere zangvogels, het sein om te beginnen bouwen aan een nest. Deze zachte perioden worden dan weer gevolgd door een dip van rond 10 graden of lager, typisch voor de winter 23-24

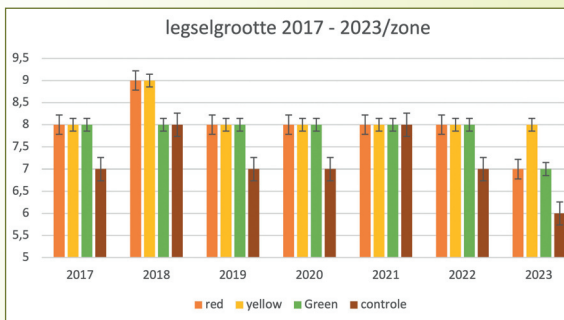
Het eerste belangrijke gegeven voor ons is 'De eerste eidatum' of de datum waarop een vogelvrouwje haar eerste ei legt. Bekijken we die datum meer in detail dan zien we dat anno 2023 in de steden

nest koolmees met 9 eieren

Figuur 1 Eerste eidatum per zone: Red= 0-33% groen, Y= 33 - 66% groen en G= >66% groen. Controle= 30ha groot oud (>100jr) beukenbos

nog altijd een 10tal dagen vroeger gestart wordt met broeden zijnde het leggen van een eerste ei (Fig.1). Twee mogelijkheden: enerzijds is het in de steden en gemeenten warmer en anderzijds is het ook mogelijk dat de ouders buiten het broedseizoen en dan vooral tijdens de winter in de steden meer en gemakkelijker voedsel vinden. De vraag is natuurlijk of dit laatste hen iets positief oplevert.

Figuur 2 legselgrootte in alle zones en ons controle gebied tussen 2017 en 2023

Kijken we daarvoor naar het totaal aantal gelegde eieren per zone dan zien we dat de mezen in de steden en gemeenten wel degelijk een ei meer leggen dan de mezen in het controlebos (Fig.2). Specifiek voor ons controlebos zien we dat de

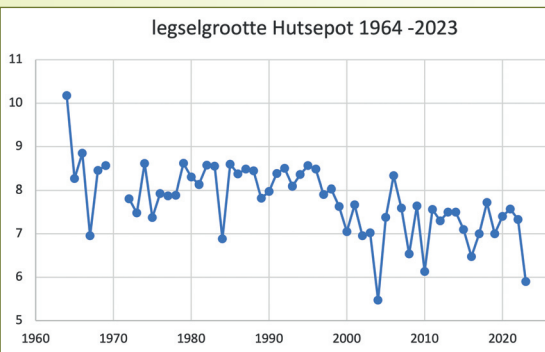
stedelijke nestkast met koolmees

nestkast beschermt tegen zomerhitte

legselgrootte een neerwaartse evolutie volgt: legden de mezen voor 2000 nog gemiddeld 8 eieren, na 2000 is de legselgrootte gedaald en leggen de mezen daar nu een ei minder (Fig.3). De afname van het insectenaanbod in bossen heeft hier zeker iets mee te maken en is ook reeds algemeen beschreven.

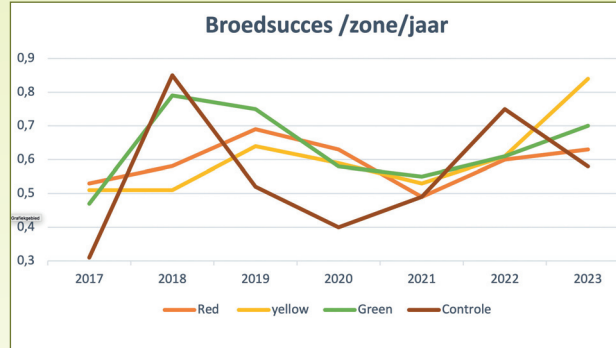

Figuur 3 legesgrootte in het controle gebied tussen 1964 en 2023

Kijken we vervolgens naar het broedsucces of het percentage jongen dat met succes uitvliegt in relatie tot het aantal gelegde eieren.

In relatie tot dit broedsucces zien we dat er algemeen grote variaties kunnen voorkomen. Zo was 2018 met een reproductief succes van resp.

geringde pimpelmees

Figuur 4 Broedsucces per zone en in ons controle gebied tussen 2017 en 2023

0.85% en 0.79% in ons controlebos en de groene stedelijke zones een topjaar. Daartegenover staat dan weer dat het reproductief succes in ons controlebos opvallend laag was in 2017 (31%) en in 2020 (40%). In 2023 is het broedsucces het laagst in ons controlebos (58%) gevolgd door de rode en groene stedelijke zones (resp. 63 en 70%) terwijl het broedsucces opvallend hoog was in de gele zones (84%).

In deze tijden van klimaatverandering staan we dus voor heel wat uitdagingen om al deze veranderingen op te volgen en te verklaren.

Jenny De Laet

www.hetgroenewaasland.be/klik

uitkomende jongen

